

Bijlage 1. Bouwfysische, technische en kwalitatieve normen

Hoofdstuk 1. Algemeen

Artikel 1. Het project voldoet aan al de volgende algemene voorwaarden:

- 1° de ligging en het concept van het gebouw zijn aangepast aan de behoeften en de mogelijkheden van de doelgroep;
- 2° de inrichting en uitrusting van het gebouw en de omgeving houden rekening met de leeftijd en de specifieke behoeften van de doelgroep. Het ontwerp en de uitvoering van de sanitaire installaties, de leuningen aan trappen en de inrichting van binnen- en buitenruimten houden daar voldoende rekening mee;
- 3° het gebouw is zo geconcipeerd dat er voldoende zicht is op het binnenkomen en het verlaten van het gebouw;
- 4° het gebouw is vlot bereikbaar met het openbaar vervoer;
- 5° er is voldoende parkeergelegenheid die rekening houdt met de behoeften van de gebruikers. Er is de mogelijkheid om personen dicht bij de ingang af te zetten of op te pikken als dat noodzakelijk is;
- 6° de infrastructuur laat toe dat de privacy van elke gebruiker gewaarborgd is en dat het altijd mogelijk is om de gepaste zorg te bieden en hulp te verlenen;
- 7° de infrastructuur laat toe dat de veiligheid gewaarborgd is;
- 8° de gebouwen en de lokalen worden regelmatig onderhouden en volgens het goedehuisvaderprincipe beheerd.

Op verzoek van de aanvrager kan het Fonds een afwijking toestaan van de voorwaarde, vermeld in het eerste lid, 4°.

Art. 2. Het gebouw en de omgeving zijn integraal toegankelijk. Dat wordt gegarandeerd door bij het ontwerp en de uitvoering van het project rekening te houden met het toegankelijkheidsadvies dat wordt verstrekt door het agentschap Toegankelijk Vlaanderen.

In het eerste lid wordt verstaan onder Toegankelijk Vlaanderen: het agentschap opgericht bij het decreet van 28 maart 2014 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Toegankelijk Vlaanderen in de vorm van een private stichting.

Art. 3. Het gebouw voldoet aan al de volgende voorwaarden voor de specifieke ruimten:

- 1° elke woon- of leefgroep heeft een eigen keukenfaciliteit ter beschikking, afgestemd op de organisatie van catering;
- 2° er is voldoende collectieve en individuele bergruimte; ook voor het opbergen en opladen van mogelijke hulpmiddelen;
- 3° er is voldoende ruimte voor de organisatie van dagbestedingsactiviteiten zodat een variatie in het aanbod mogelijk is;
- 4° er is voldoende aangepaste ruimte voor therapie zodat adequate ondersteuning mogelijk is;
- 5° er is een ruimte waar bewoners, hun netwerk en hun begeleiders elkaar in alle privacy kunnen ontmoeten;
- 6° er zijn voldoende medewerkerslokalen. Elke voorziening beschikt minimaal over een lokaal waar medewerkers met elkaar kunnen overleggen;
- 7° als voorzien wordt in een ruimte voor tijdelijke afzondering, wordt rekening gehouden met de doelgroep voor wie ze is bestemd, de frequentie waarmee ze gebruikt wordt en de gemiddelde duur van de tijdelijke afzondering. Daarnaast voldoet de ruimte aan al de volgende voorwaarden:
  - a) de ruimte is gesitueerd op een plaats die vlot bereikbaar is, vlot toezicht mogelijk maakt en maximale privacy biedt;
  - b) de ruimte is goed toegankelijk, heeft een netto-oppervlakte van ten minste 9m² en heeft bijhorende sanitaire voorzieningen;

- c) de ruimte is uitgerust met een adequaat toezicht- en oproepsysteem en een aangepaste tijdaanduiding;
- d) er is natuurlijke lichtinval;
- e) de afwerking en inrichting houdt rekening met de veiligheid en het comfort van de gebruikers en het personeel;
- f) de materialen zijn robuust en onderhoudsvriendelijk;
- g) de verlichting is afgestemd op het geplande gebruik;
- h) de ruimte wordt zodanig geconcipeerd dat geur- en geluidsoverlast minimaal zijn;
- i) de deur kan naar buiten opendraaien.

Op verzoek van de aanvrager kan het Fonds een afwijking toestaan van de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, 7°.

Art. 4. Het gebouw voldoet aan al de volgende voorwaarden voor de circulatie in het gebouw:

- 1° elk gebouw met twee of meer bouwlagen die toegankelijk zijn voor de gebruikers, beschikt over een aangepaste lift;
- 2° in alle ruimten die voor de gebruikers toegankelijk zijn, worden niveauverschillen, zoals treden, trappen en andere hindernissen, vermeden;
- 3° het gebouw is zo geconcipeerd dat een vlotte en veilige circulatie mogelijk is;
- 4° de deuropeningen zijn voldoende breed en hoog.

Op verzoek van de aanvrager kan het Fonds bij een verbouwing een afwijking toestaan van de voorwaarde, vermeld in het eerste lid, 1°.

Art. 5. De buitenruimte van het gebouw voldoet aan al de volgende voorwaarden:

- 1° aan de leefruimte is er een gemeenschappelijke buitenruimte die drempelloos toegankelijk is;
- 2° per gebruiker is een oppervlakte van 3 m² beschikbaar als buitenruimte voor gebruikers, bezoekers en personeel;
- 3° er is een beschutte fietsenstalling voor gebruikers, bezoekers en personeel beschikbaar.

Art. 6. De uitrusting en inrichting van het gebouw voldoet aan al de volgende voorwaarden:

- 1° het gebouw wordt zodanig uitgerust dat een aangepast toezichtstelsel kan worden geïnstalleerd als dat noodzakelijk is. Het toezichtstelsel houdt altijd rekening met de privacy van de gebruiker;
- 2° het gebouw wordt zodanig uitgerust dat er een aangepast en gebruiksvriendelijk oproepsysteem kan worden geïnstalleerd als dat noodzakelijk is;
- 3° als het voor de doelgroep aangewezen is, is in het sanitair een permanent oproepsysteem aanwezig;
- 4° in elk gebouw is het nodige aangepaste meubilair aanwezig zodat gebruikers op een comfortabele manier kunnen eten, rusten, slapen en deelnemen aan activiteiten;
- 5° in de verblijfsruimten is het gebruik van een tillift, plafondlift of van andere uitrusting en materialen, noodzakelijk voor de zorg en de ondersteuning van de gebruiker, altijd mogelijk.

Art. 7. §1. Het gebouw voldoet aan al de volgende voorwaarden voor het gebruikerscomfort:

- 1° aan de trappen zijn leuningen aangebracht;
- 2° in alle lokalen zijn de verwarming, ventilatie en verlichting aangepast aan de bestemming van het lokaal;
- 3° in alle verblijfsruimten met uitzondering van het sanitair zijn opengaande raamdelen aanwezig. Er wordt voor de bediening ervan rekening gehouden met de veiligheid van de bewoners;
- 4° in verblijfsruimten is de CO₂-concentratie maximaal 1200 ppm;

- 5° ruimten voor gebruikers worden zo veel mogelijk met daglicht verlicht. In de verblijfsruimten waar een raam moet worden voorzien, bedraagt het raamoppervlak ten minste een zesde van de nettovloeroppervlakte;
- 6° de verlichting houdt rekening met de veiligheid en de behoeften van de gebruikers. 's Nachts zijn de kamers en gangen zodanig verlicht dat de gebruikers zich veilig kunnen verplaatsen. In de verblijfsruimten is er een basisverlichting, aangevuld met aangepaste accentverlichting. In alle verblijfsruimten zijn daarvoor voldoende aansluitingen geïnstalleerd;
- 7° in alle verblijfsruimten waar een raam moet worden voorzien, begint het glasoppervlak van het raam op maximaal 85 cm hoogte, gemeten vanaf het vloeroppervlak. Er is zittend altijd een ongehinderd zicht naar buiten mogelijk;
- 8° de inkijk van buitenaf kan worden beperkt als de gebruiker dat wenst;
- 9° er is een centraal verwarmingssysteem. Verwarmingssystemen met open vuur zijn verboden;
- 10° in alle verblijfsruimten kan de temperatuur overdag minstens 22 °C bedragen;
- 11° alle nuttige maatregelen worden genomen om in alle verblijfsruimten en in normale meteorologische omstandigheden ervoor te zorgen dat de temperatuur nooit hoger is dan 27 °C;
- 12° de binnentemperatuur is regelbaar per verblijfsruimte, al dan niet via een centraal gebouwbeheersysteem;
- 13° aangepaste zonnewering, waarbij het zicht naar buiten zo weinig mogelijk gehinderd wordt, wordt aangebracht waar dat nodig is. Zonnewering wordt als aangepast beschouwd als het zicht op de buitenwereld niet wordt verstoord, oververhitting van de bewoners wordt vermeden en verblinding van bewoners door direct zonlicht wordt vermeden;
- 14° het akoestische comfort wordt gegarandeerd in alle verblijfsruimten;
- 15° de minimale verdiepingshoogte is 2,50 m (vloer tot afgewerkt plafond);
- 16° er is een aan de doelgroep aangepaste signalisatie.

§2. Als personen met een spraak- of gehoorstoornis tot de doelgroep behoren, voldoet het gebouw bijkomend aan al de volgende voorwaarden:

- 1° bij de bouw en inrichting worden maatregelen genomen om de voortplanting van trilling en lagefrequentiegolven te vermijden;
- 2° gemeenschappelijke ruimten zijn uitgerust met gehoorondersteuning.

§3. Als personen met een visuele beperking tot de doelgroep behoren, voldoet het gebouw bijkomend aan al de volgende voorwaarden:

- 1° bij de bouw en inrichting worden maatregelen genomen om al te hel of verblindend licht te vermijden;
- 2° bij de bouw en inrichting wordt een contrastrijke omgeving gerealiseerd.

§4. Als personen met een motorische beperking tot de doelgroep behoren, voldoet het gebouw aan al de volgende voorwaarden:

- 1° bij gebruik van elektrische rolwagens: de verblijfs- en circulatieruimten hebben voldoende ruime afmetingen;
- 2° er zijn leuningen aan beide zijden van de gangen;
- 3° in het sanitair is altijd een permanent oproepsysteem aanwezig;
- 4° de deuren kunnen worden uitgerust met een automatische deuropener. Als de doelgroep dat vereist, worden de automatische deuropeners geïnstalleerd.

§5. Als personen uit zorggroep 1 tot de doelgroep behoren, voldoet het gebouw bijkomend aan al de volgende voorwaarden:

- 1° de gemeenschappelijke eet- en zitruimte kan worden ingedeeld in individuele prikkelarme hoeken. Als de doelgroep dat vereist, is de gemeenschappelijke eet- en zitruimte ingedeeld in individuele prikkelarme hoeken;
- 2° de buitenruimte kan worden gecompartmenteerd. Als de doelgroep dat vereist, is de buitenruimte gecompartmenteerd;

- 3° het gebouw is zo ingericht dat er altijd toezicht mogelijk is op de verblijfsruimten. Daarvoor wordt oordeelkundig gebruikgemaakt van veiligheidsglas;
- 4° een ruimte voor personeel is beschikbaar nabij de gemeenschappelijke leefruimte. Vanuit die ruimte voor personeel is altijd visueel toezicht mogelijk op de gemeenschappelijke leefruimte;
- 5° de uitrusting en inrichting van het gebouw is robuust en vandalismebestendig, en houdt rekening met de veiligheid van gebruikers en personeel;
- 6° ramen en toegangen kunnen beveiligd worden;
- 7° er worden bijkomende akoestische maatregelen genomen tussen de kamers onderling, tussen kamers en leefruimten, en naar de gangen toe;
- 8° de deuren van de kamers kunnen naar buiten opendraaien.

Hoofdstuk 2. Gebouwen bestemd voor woonondersteuning

Art. 8. Gebouwen bestemd voor woonondersteuning moeten voldoen aan al de volgende voorwaarden:

- 1° de woonprojecten zijn inclusief en kleinschalig opgezet;
- 2° de autonomie van verschillende woonentiteiten wordt benadrukt;
- 3° de woonprojecten zijn gebaseerd op de principes van de scheiding van wonen en werken;
- 4° de woonprojecten hebben een goede bereikbaarheid met school-, werkgelegenheds- of dagbestedingslocaties.

Op verzoek van de aanvrager kan het Fonds een afwijking toestaan van de voorwaarden, vermeld in het eerste lid.

Art. 9. Gebouwen bestemd voor woonondersteuning voldoen aan al de volgende voorwaarden:

- 1° de totale netto-oppervlakte van de verblijfsruimten bedraagt minimaal 30 m² per bewoner. Die oppervlakte omvat de kamer van de bewoner, inclusief de individuele sanitaire cel, de gemeenschappelijke zit- en eetruimten en de gemeenschappelijke sanitaire ruimten voor bewoners;
- 2° de verblijfsruimten vormen een aaneensluitend geheel of zijn via binnenruimten bereikbaar;
- 3° alle kamers zijn eenpersoonskamers, eventueel koppelbaar;
- 4° een eenpersoonskamer heeft een netto-vloeroppervlakte van ten minste 16 m², sanitair niet inbegrepen;
- 5° elke eenpersoonskamer beschikt over een aparte, ingerichte sanitaire cel, aangepast aan de behoeften van een rolstoelgebruiker met minstens een toilet, een douche, een wastafel en bijbehorende opbergruimte;
- 6° alle kamers zijn integraal toegankelijk, inclusief het individuele sanitair;
- 7° de deur van de kamer kan door de gebruiker afgesloten worden;
- 8° het sanitair in de kamers kan worden beveiligd als dat noodzakelijk is;
- 9° de inrichting van de kamer laat de nodige flexibiliteit toe om het meubilair te plaatsen, zolang de zorg- en dienstverlening en de veiligheid niet in het gedrang komen.

Op verzoek van de aanvrager kan het Fonds een afwijking toestaan van de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, 4° en 5°.

Een kamer heeft altijd een netto-vloeroppervlakte van ten minste 12 m², sanitair niet inbegrepen.

Er bestaat altijd een mogelijkheid om de kamer te voorzien van een individuele wastafel met warm en koud stromend water.

Art. 10. In gebouwen bestemd voor woonondersteuning voldoet het gemeenschappelijke sanitair aan al de volgende voorwaarden:

- 1° het sanitair is aangepast aan de behoeften van de doelgroep;
- 2° eventuele badruimten zijn oordeelkundig gesitueerd in de buurt van de kamers. De badruimten sluiten niet aan op de keuken;
- 3° in de nabijheid van de kamers en van de gemeenschappelijke zit- en eetruimten is voldoende sanitair. Dat omvat ten minste:
  - a) één bad of douche per vijf bewoners als er geen individuele douches zijn;
  - b) ten minste één gemeenschappelijke badkamer met bad, douche en toilet als er individuele douches zijn;
  - c) één toilet met wastafel per vijf bewoners als er geen individuele toiletten met wastafel zijn en één toilet met wastafel per tien bewoners als er individuele toiletten met wastafel zijn;
  - d) één apart aangepast toilet met wastafel bij elke zit- en eetruimte;
  - e) voldoende sanitaire installaties voor bezoekers en personeel.

Art. 11. In gebouwen bestemd voor woonondersteuning voldoen de gemeenschappelijke ruimten aan al de volgende voorwaarden:

- 1° er is een aparte gemeenschappelijke zit- en eetruimte die voldoende ruim is zodat alle gebruikers die ruimte gelijktijdig kunnen gebruiken. Die ruimte kan gescheiden worden van de therapie- en activiteitenlokalen;
- 2° de netto-oppervlakte van de gemeenschappelijke zit- en eetruimtes in de woongroep bedraagt minimaal 4 m² per gebruiker.

Op verzoek van de aanvrager kan het Fonds een afwijking toestaan van de voorwaarden, vermeld in het eerste lid.

Hoofdstuk 3. Gebouwen bestemd voor dagondersteuning

Art. 12. Gebouwen bestemd voor dagondersteuning voldoen aan al de volgende voorwaarden:

- 1° er zijn voldoende leef- en rustruimten. Die ruimten kunnen gescheiden worden van de therapie- en activiteitenlokalen;
- 2° de netto-oppervlakte van de gemeenschappelijke ruimten bedraagt minimaal 15 m² per gebruiker. Die oppervlakte omvat de gemeenschappelijke leef- en rustruimten, de voor de gebruikers toegankelijke keuken, activiteiten- en therapielokalen en de gemeenschappelijke sanitaire ruimten;
- 3° het sanitair is aangepast aan de behoeften van de doelgroep;
- 4° eventuele badruimten zijn oordeelkundig gesitueerd. Ze sluiten niet aan op de keuken;
- 5° in of in de nabijheid van de gemeenschappelijke ruimten is er voldoende sanitair. Dat omvat ten minste:
  - a) één aangepast toilet met wastafel per vijf gebruikers;
  - b) één gemeenschappelijke badkamer met bad- of douchegelegenheid, toilet en wastafel;
  - c) voldoende sanitaire installaties voor bezoekers en personeel.

Art. 13. De verzoeken om een afwijking, vermeld in artikel 1, 3, 8, 9 en 11, worden gemotiveerd voorgelegd aan het Fonds.

Het Fonds kan alleen een afwijking toestaan als de kwaliteit en de veiligheid van de hulp- en dienstverlening voldoende gegarandeerd zijn.

Het Fonds neemt een beslissing na advies van de functioneel bevoegde administratie en van Zorginspectie.

In het derde lid wordt verstaan onder Zorginspectie: Zorginspectie als vermeld in artikel 3, §2, derde lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 31 maart 2006 betreffende het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, betreffende de inwerkingtreding van regelgeving tot oprichting van agentschappen in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en betreffende de wijziging van regelgeving met betrekking tot dat beleidsdomein.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van [...] tot regeling van het infrastructuurforfait binnen de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap, verstrekt door het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN